

IDEALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

PREȚUL ABONAMENTULUI	PENTRU STRĂINĂȚE	Apare totdeauna Duminică	Redacția și Administrația:	Anunțuri se primesc la Administrația fizei cu prețuri convenabile
Pe trei luni . . . . . Lei 70	Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 300	—	Cluj, Str. Regina Maria 38.	
Pe o jumătate de an . . . . . Lei 130	Pentru America \$2	Editor și Redactor: J. B. Sima	Telefon: 4-46	
Pe un an întreg . . . . . Lei 250				

Marele compozitor Mascagni la Cluj

× D. Mascagni. 1. D. Enrico Mossini. 2. Dna Mascagni. 3. Maestru Bobescu. 4. Consulul italian la Cluj, d. Pompeis

× Compozitorul Pietro Mascagni. 1. Dna Mascagni. 2. D-na Ettore de Pompeis, soția consulului italian. 3. Maestru Bobescu, dirijorul Operei. 4. Cavalerul Ettore de Pompeis consulul Italiei la Cluj. 5. D. Enrico Mossini, directorul Operei din Cluj.

CONSTANTINOPOLUL CARE DISPARE

Vanzatori ambulanti turci.

Compozitorul Mascagni la Cluj

Unul dintre cei mai străluciți compozitori muzicali în viață, maestrul Pietro Mascagni, autorul operei „Cavalleria Rusticana” a venit să aducă fiori de artă în țara noastră.

După ce a fost la București, a vizitat și opera din Cluj, unde a dirijat Cavalleria Rusticana astfel încât a răscolit sufletele artiștilor și le-a făcut să pătrundă tainele minunate ale artei. Clujenii i-au făcut o primire dintre cele mai alese și entuziaste.

Mascagni a plecat în Italia, ducând cu dânsul impresiile cele mai frumoase de dragostea ce i s-au arătat.

SERBAREA zilei de zece Mai

Deschiderea Parlamentului

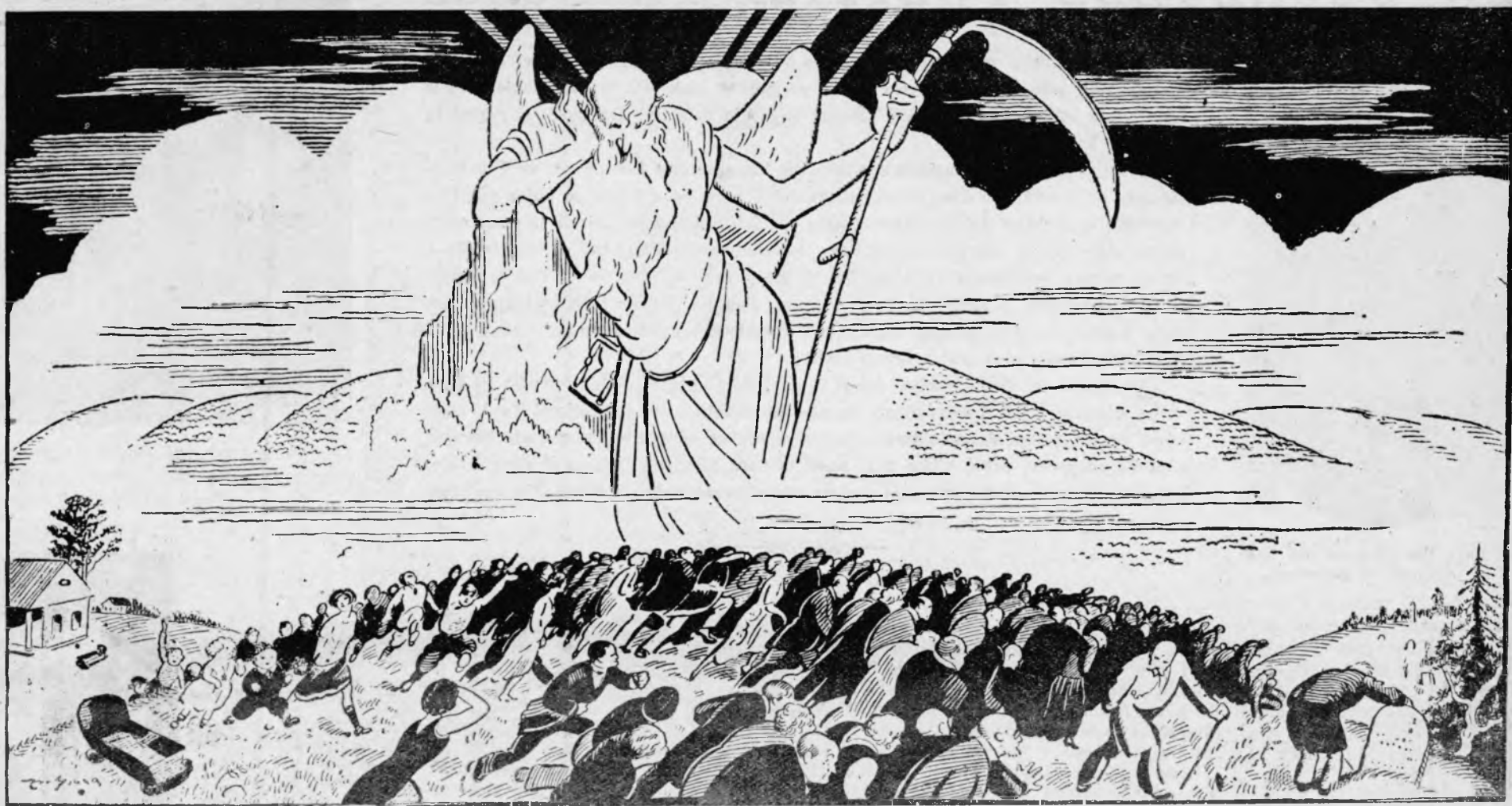
D. Averescu, președintele Consiliului în uniformă de general. La dreapta d. Octavian Goga, ministru de interne.

A. S. R. Principesa Elena și principele Mihai.

BĂTRÂNUL CU COASA — TIMPUL

M AUZIT că familiei Richardson i-s'a născut un nou copil" —

Acesta e începutul poveștii VIETII —

„Aici DOARME somnul de veci Liviu Richardson; fie-i țărâna ușoară.“

Acesta e SFĂRȘITUL po-

vestei.

Ziarele publică lista celor ce se nasc și a celor ce mor pe aceeași coloană, ceea ce e foarte la loc.

Nașterea și moartea umblă alături în viață. Din punctul de vedere al timpului, viața este ca rândunica care SBOARĂ. Viața zboară și fiecare dintre noi se așează lângă Liviu Richardson, spre a dormi somnul de veci.

Ilustrația de mai sus ne arată ceea ce suntem. Venim pe lume, trăim un timp, bine sau rău, și apoi PLECĂM—TREBUE să plecăm.

Dacă spui cuiva: „Ți-am văzut fotografia în ziarul de azi“, și el numai decât va cumpăra toate ziarele ca să-și vadă fotografia. Sau zi-i: „Ți-am văzut numele în ziar“, și el va citi ziarul acela din rând în rând până-și va găsi numele.

Fiecare dintre noi se află în ILUSTRAȚIA de mai sus. Ilustrația ne arată ceace suntem în adevăr: alergăm, lupțăm cu viața, facem străduințe și eforturi supreme pentru a ajunge la PEATRA DE MORMĂNT pe care sunt îngănațte câteva cuvinte. Unii alergă mai mult, alții mai puțin: alții treizeci de ani, alții o sută iar alții numai câțiva ani; cei care trăesc MAI MULT nu trăesc decât o SECUNDĂ, în ochii Părintelui Timp.

Copilul care sare din leagăn, începe se alerge și aleargă de ce în ce mai tare până la vârsta de zece, cincisprezece, donăzeci, treizeci și treizeci și cinci de ani.

La vârsta de cincizeci el începe să încetineze; îl apucă bătrânețea și el începe să tremure ca și atunci când era în leagăn. Acei care trăesc mai mult, până la vârsta de șaptezeci, optzeci sau o sută de ani se apropie de groapă cu picioarele tremurătoare, tot atât de tremurătoare ca și atunci când au început pentru prima oară se învețe a umbla în picioare. Și apoi vine sfârșitul.

Diferite credințe au diferite povești cu privire la viața dincolo de mormânt. Unii cred că moartea termină totul, sau PRESUPUN astfel. Credința lor nu e reală; nu o cred nici ei însăși. Dorința lor de a trăi este mai mare decât credința.

Cui nu-i pace se mergă la paradă. Adevărata paradă este însă ilustrația de mai sus — este parada dela leagăn la mormânt, la care toți luăm parte, tineri și bătrâni, mici și mari, răi și buni, însemnați și neînsemnați.

Până și știința cedează credinței în materie de viață.

Alții cred că pentru cei BUNI moartea înseamnă un voiaj imediat în fericirea veșnică a cerului, care nu se schimbă. Alții cred că intervine o perioadă de repaus în mormânt, în așteptarea trâmbiței lui Gabriel care să-i cheme la judecată.

Alții cred că pentru cei afară din cale de buni, porțile cerului stau ziua noaptea deschise. Pentru cei cari nu sunt tocmai așa de buni, există o perioadă intermediară de pedepse mai mici sau mai mari; iar pentru cei incorrigibili și afară din cale de răi, există iadul cu chinurile și vaietele lui veșnice.

Fiecare își găsește mângăiere în credința sa, și nimeni n'ar trebui să-l conturbe pe altul în credința care-l mângăie.

Ceea ce știm pozitiv însă este arătat în ilustrația de mai sus. Stim bună oară că ne-am născut, că trăim, că ne plimbăm pe pământ, un timp, mai lung sau mai scurt, și apoi când ne ajunge Bătrânul Timp cu coasa, ne întorcem în țărână. Ce este mai mult de aceasta este credința și poate ghicituri.

VENIM și PLECĂM. Nu putem alege nici la venire nici la plecare.

La venire unul se naște poate în palat, care de obicei nu prețuiește NIMIC. Altul vine și se naște în locuința unor părinți săraci, care iarăși nu prețuiește NIMIC.

Câteodată palatul ne hărăzește câte un Marcus Aurelius, iar altă dată familia săracă ne hărăzește câte un PASTEUR.

În nouăzeci și nouă de cazuri dintr'o sută produsul e ZERO. Bătrânul Timp privind la marea paradă a copiilor săi, trebuie să se umple de mirare văzând golurile pe care ființele omenești le lasă în loteria sorței.

Nouăzeci și nouă ocupă locuri în tramvaie, în autobuse, au biurouri, stau dinapoia teșghelelor, își aleg cu mare grijă pălăriile de primăvară și paltoanele de iarnă. Ei își istorisesc unul altuia lucrurile minunate ce au să le facă—CÂNDVA. Aceasta o fac în primii ani ai vieții.

În anii către sfârșitul vieții ei încep să-și spună insuccesele în viață, datorită

ALTORA, și de aceea n'au făcut mare treabă. Apoi cad în groapa cea mare și rece în care pentru dânsii se sfârșește orice paradă și glorie pământească.

Ce-am putea face ca marșul dela leagăn la mormânt să rezulte în maxim de bine pentru noi și pentru alții? E o întrebare GREA aceasta. Multe lucruri sunt hotărâte pentru noi încă înainte de a ajunge în leagăn.

Ereditatea stă dinapoia noastră, cum stă voința de fier și stau defectele unui creier slab, însușiri bine dezvoltate sau corpuri debile, tăria de voință a unei ramure sau slăbiciunea și pesimismul celorlalte. Influențele strămoșilor noștri sunt întipărite în noi încă înainte de a ne naște. Și ceea ce suntem înainte de a ne naște, e greu s'o schimbăm după naștere.

Cel mai isteț băiat care se joacă pe malurile Congo-ului, chiar și dându-i cea mai îngrijită educație, creștere și bani, nu se va putea asemăna și nu va putea egaliza pe copilul chiar și al unor părinți bețori care moștenește din naștere geniul și virtuțile generațiilor dinainte.

E destul de nedrept asta, dar cazul nici unuia nu e atât de disperat cum s'ar crede. Fiecare este înzestrat cu aceea calitate vagă care se numește VOINȚĂ. Voința este tatăl întreg sistemului nostru de educație, științific și de progres. Sistemul de educație de azi s'a născut de acolo că cineva A VOIT să știe mai mult decât știa. Trenurile s'au inventat pentru că oamenii VROIAU să umble mai repede. Omul se spală pentru că VOIEȘTE să fie curat și sănătos. Fiecare poate VROIL.

Nu oricare om poate ajunge să fie ceea ce numim noi astăzi OM MARE. Nu oricare poate să-și mulțumească această voință și să fie recunoscut ca X, Y.

A fi mare însă nu-i esențial, n'are mare preț. Cel mai important lucru e se fii de FOLOS, ție și altora.

Cu toții observăm lucrurile care trebuiesc făcute. Observăm ocaziunile care ni-se deschid. Observăm cum alții trec înainte, se ridică deasupra mulțimii iar mulți dintre noi rămân în obscurism din LIPSĂ DE VOINȚĂ să realizăm ceea ce trebuie realizat, să realizăm rezultate cari

ne-ar face viața dintre leagăn și mormânt interesantă și prețioasă.

Unul dintre cei mai mari oameni ai veacului trecut a fost omul de știință francez, PASTEUR.

Pasteur era fiul unui umil tăbăcar în Arbois, Franța, iar strămoșii săi erau slugi, muncitori agricoli pe ferma unui nobil francez. Strămoșii săi învățase se cugețe, și revoluția franceză a ajutat mult gândirii. Pasteur n'a fost de o istețime neobișnuită. Zeci de mii de oameni au fost și sunt mai isteți decât dânsul, însă mor fără a fi isprăvit ceva de valoare.

Pasteur avea însă O VOINȚĂ DE FIER, care realiza tot ce voia să realizeze. Bine ar face tinerii dacă ar asculta, de aceste cuvinte a lui Pasteur, scrise surorii sale când era numai de 20 de ani:

„A VROI este lucru mare, scumpă surioară, deoarece ACȚIUNEA și MUNCA de obicei urmează VOINȚEI. Aceste trei lucruri: munca, voința și succesul umplu viața omenească. Voința deschide poarta la succes, și o deschide briliant și fericit. Munca trece prin aceste porți și la sfârșitul drumului eforturile și străduințele puse sunt încoronate cu succes.“

Cele trei merg la olaltă și lucrează mână în mână.—VOINȚA, MUNCA, SUCCESUL.

Nu este om care se nu DOREASCĂ să-i SUCCEEDĂ. Numai puțini însă au PUTEAREA de voință care să-i împingă înspre succes, și apoi și mai puțini sunt aceia cari MUNCESC ca se ajungă la succes. Voința fără muncă nimic n'ajunge. Este ca și inițiativa fără energie, după cum am arătat în numărul 14 la această pagină.

E sezonul pălăriilor de paie acesta, și zeci de mii de oameni se vor perânda pe dinaintea oglinzilor cu pălărie nouă de paie pe capul lor. Pe fețele lor vei vedea aceea expresie, admirându-se în oglindă, care nu o poți vedea la dânsi atunci când se uită în vr'o carte serioasă care se le deie o IDEIE nouă sub pălărie. Mulți cheltuie mai mult timp și întrebunțează o mai profundă judecată pentru alegerea unei pălării de sezon decât pentru alegerea unei IDEI, unui PLAN DE MUNCĂ serioasă care să-i facă fericiți și întreprinzători.

Forțează-te însuți la MUNCA. Munca trebuie să fie o plăcere și nu o sarcină. Cine nu-și găsește plăcere în munca pe care este OBLIGAT se o facă, este de jumătate mort, chiar și dacă e viu.

Numără câți pași mai ai până la groapă și te va cuprinde o voință de fier care te va duce la succes și-ți va LUNGI viața. Leneșul moare de vreme.

Viața socială a furnicilor

Prin felul ei de viață, furnica, mai mult decât toate celelalte animale, se aseamănă cu omul. Desigur că s'ar părea că trăsăturile asemănătoare apropie maimuța mai mult de oameni; poezii se pot inspira de aripa aurită a albinelor și sociologii se pot entuziasma de organizarea industrială a fagurilor, în munca zilnică, în alergarea fără preget, în clădirea adăposturilor. În creșterea copiilor, în ordinea pe care o păstrează, în igiena lor, în felul cum se ajută simțim că furnicile au mai multă înruderire cu omenirea. Furnica întrebuințează slujitori, ca și omul, seamănă și strânge bucate, au vite, știu să vâneze, se războiesc și încheie tratate de pace, și dintre toate animalele sunt singurele care împreună cu omul își îngroapă morții.

Există foarte multe soiuri de fur-

Fotografia aceasta luată din lucrarea savantului entomolog W. Horni, infățișează o reuniune de diferiți indivizi cari alcătuiesc poporul furnicilor: în mijloc e regina. În apropiere de dânsa, bărbatul, și el inaripat, dar mai mic, ici și colo furnici „lucrătoare” fără aripi. Se mai poate vedea o larvă și două nimfe.

nici: vre-o 5000 de specii diferite: roșii, negre, albe, galbene, cenușii, unele sunt mari și ating doi centimetri, altele deabia se văd cu ochii.

Furnicile dela noi sunt tipul obișnuit.

Fără a intra în detalii anatomice referitoare la furnică, vom menționa că creierul furnicei e a 280-a parte din greutatea ei totală, mai toate celelalte animale au un creier mult mai mic în raport cu greutatea corpului. În privința mușchilor săi, furnica poate să miște o greutate de 25 și de 30 ori mai mare decât aceea a corpului său, pe când un om deabia poate ridica o greutate egală cu a sa.

Cu ochii săi cu fațete, furnica vede în toate direcțiunile și întrecând pe om ochii furnicei sunt sensibili la razele ultra violete, pe care ochii noștri nu le poate percepe. La fel în ceace privește auzul, care se pare că se întinde la o serie de unde imperceptibile pentru noi. Mirosul pare deasemenea extrem de dezvoltat. Dar ceace constituie o adevărată minunăție e simțul direcției, care la furnică e mai dezvoltat decât la oricare alt animal.

Se pare deasemenea că furnicile vorbesc. Comunicările lor se fac printr'o atingere reciprocă a antenelor.

Ca să poată apuca furnica e dotată cu o pereche de mandibule, maxilare superioare care seamănă cu niște clești puternici cu marginile dințate. De aceste mandibule furnica se slujește ca de un instrument universal: cu el rupe, ridică, transportă, taie, trage...

Spre a se apăra furnica are un

Să ne îmbogățim cunoștințele

„Luminează-te și vei fi.”

Cine vrea să se deosebiască de animalele, care umblă căutând în jos și sunt slave ale pământului, cată să privescă în jurul său, să pătrundă înțelesul minunat al firii și adunând cunoștințe să merite cu adevărat numele de „stăpân al naturii”.

Pagina aceasta este scrisă pentru cititorii când au răgaz să se poată instrui.

ac și un venin, cete mai adesea acid formic, pe care-l varsă în rana făcută adversarului.

La început un ou mic alb, după câteva zile oul se transformă în larvă formată din 12 inele. Această larvă la început e oarbă și n'are picioare. Prin îngrijirea doicelor, larva după câteva luni se transformă în nimfă, care e in-

Minunile Naturei

Peșterile

„Răbdarea și timpul răstoarnă munții această învățătură nu e numai o vorbă în vânt: observând natura în jurul nostru ușor ajungem să ne convingem, că în adevăr vremea și tenacitatea pe lângă că sfarmă munții dar izbutesc să edifice palate ca din povești împodobite cu coloane gigantice, cum se vede în ilustrația noastră.

Peșterile sunt opera neînsemnatelor picături de ploaie, care una câte una pătrund în pământ și în mii și mii de ani izbutesc să sape galerii mărețe, să înalțe stâlpi de piatră, să facă bolte și stucaturi de cel mai surprinzător și neprevăzut efect artistic.

Picătura de apă care cade prin atmosferă disolvă o cantitate mică de bioxid de carbon, un gaz care se găsește în aer, produs prin respirația animală, prin arderea lemnului, etc.

Picătura care a disolvat bioxid de carbon se deosebește de apa obișnuită prin aceea că disolvă piatra de var (calcarul).

Ne putem ușor convinge că într'adevăr pe când apa de fântână, sau de râu, nu disolvă piatra de var, apa cu bioxid de carbon o disolvă. N'avem decât să punem puțină cretă pisată într'un pahar cu apă. Creta, care e piatră de var (carbonat de calciu cum i se spune în știin-

Picătura de apă de ploaie care a disolvat calcar din munte intră în pământ. Una după alta milioane și milioane de picături își vor sapa un drum în mijlocul munților de var și după mii de ani emul va putea descoperi edificiul măreț a cărei construcție n'a început poate mai înainte de apariția sa pe pământ.

Dar o peșteră care n'ar fi decât o deschidere în pământ, n'ar avea nici un farmec.

Frumusețea acestor grote, acestor edificii minunate, sunt stalactitele și stalagmitile.

Pe tavani peșterii atârâă o picătura de apă. A căzut din norii cari pluteau în văzduh, sa strecurat binisor prin pământ, străbătând muntele, și acum, atârâă ca o lacrimă curată, oglindind într'ansul toată măreția din jur. După un timp îndelungat de nehotărâre, după ce o parte din ea s'a sbricit, picătura micșorată cade la pământ. Pe locul unde a stat a rămas un inel mic și subțire din calcarul pe care picul de apă îl adusese cu sine.

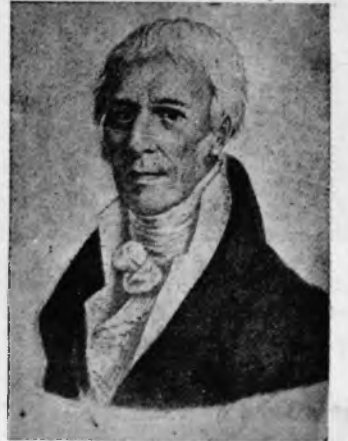
Jos pe pământ, apa căzută, după ce lasă și aci o mică fărâmiță de calcar, caută o deschidere, o crăpătură și se scurge mai departe.

Una după alta se urmează picăturile de apă și fiecare înseamnă locul pe unde a trecut cu un inel de calcar. Acesta se tot îngroașe se tot mărește în vreme de multe veacuri, și ajunge să formeze la in-

LAMARCK

Jean-Baptiste-Antoine-Pierre de Lamarck a fost un mare savant naturalist francez. S'a născut la Bazentin în 1744.

A fost multă vreme profesor de științe naturale la Paris, la Jardin de Plantes. El a fost predecesorul lui Darwin și cartea lui „La Flore Francaise” înseamnă o epocă în știință.

În zoologie cu „Histoire naturelle des animaux sans vertèbres” pune bazele științei moderne.

Lamarck a fost primul evoluționist, adică cel dintâi care a arătat că ființele se schimbă cu mediul.

Vizitatorii barbari au rupt însă aproape toate stalactitele și stalagmitile accesibile și au despusat astfel peșterile de podoba lor, fără a se gândi că distrug astfel opera de mii de ani a timpului.

Peștera Zichy din Ardeal, nu departe de Huedin, a fost mai bine pazită de licomia nerrespectoasă a oamenilor și și-a păstrat în întregime frumusețea. Ilustrația noastră reprezintă o parte din această peșteră.

Tortele care ne luminează drumul aruncă umbrele noastre în mod fantastic, pe pereții grotei iar stalactitele și stalagmitile fac un decor

La lumina de magnezium peștera s'a descoperit în toată minunăția ei: un palat din povești.

(ă) rămâne intactă. Dacă suflăm printr'un pai, mai multă vreme, în apa, în care se află creta, aerul care ese din plămâni noștri, și care conține bioxid de carbon (acid carbonic) vom observa că incetul cu incetul praful de cretă se disolvă în apă, tot așa cum se disolvă zahărul. Fierbând însă apa în care s'a disolvat creta vom vedea că după un timp praful de cretă cade iar pe fundul vasului, în vreme ce bioxidul de carbon iese sub formă de beșicuțe gazoase.

ceput un vârf mic, apoi un turțur și după mii de ani o coloană, care se unește cu cea crescută de jos. Așa se fac stalactitele și stalagmitile.

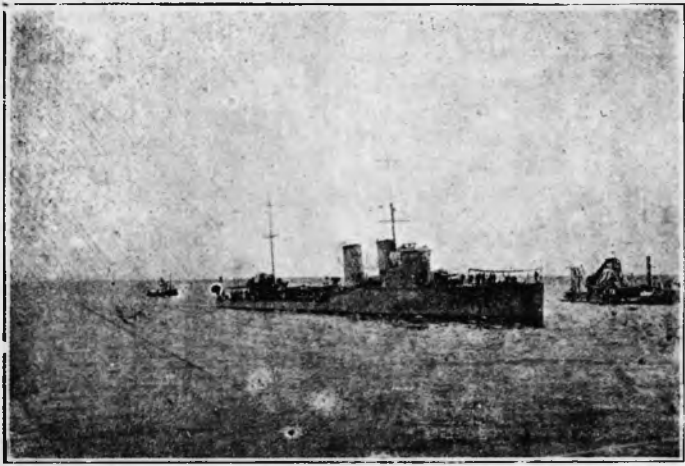
În forme infinite variate, dintre cele mai elegante, aceste stalactite și stalagmitile, formând aci pilaștri, dincolo draperii mai departe stucaturi savante, împodobesc peșterile ca pe niște palate minunate.

La noi în țară avem peșteri numeroase: Peștera Ialomicioarei, Peștera Polovraci, Peștera Dâmbovițoarei, etc.

de vis. Lumina bruscă de magnezium produsă ca să permită fotografierea locului preface peștera într'o vizionă dintr'o mie și una de noapți: coroane, minareturi, cascade petrificate, monștri de piatră, totul e strâns băgat unul într'altul și în tăcerea pe care pașii omenești o turbură strident, nu se aude decât căderea regulată a miilor de picături de apă și șoptitul, vecinic același, al pârâului care se scurge îngust strâns între două maluri de piatră.

O flotilă italiană la Constanța

Un Vapor Italian in rada portului.

Primirea ofițerilor de către populație și colonia italiană.

Emigrant precoce

Iohan Cîsda n'are decât cinci ani și a plecat singur din Austria la Chicago, unde locuște mama sa.

TURCIA DE AZI

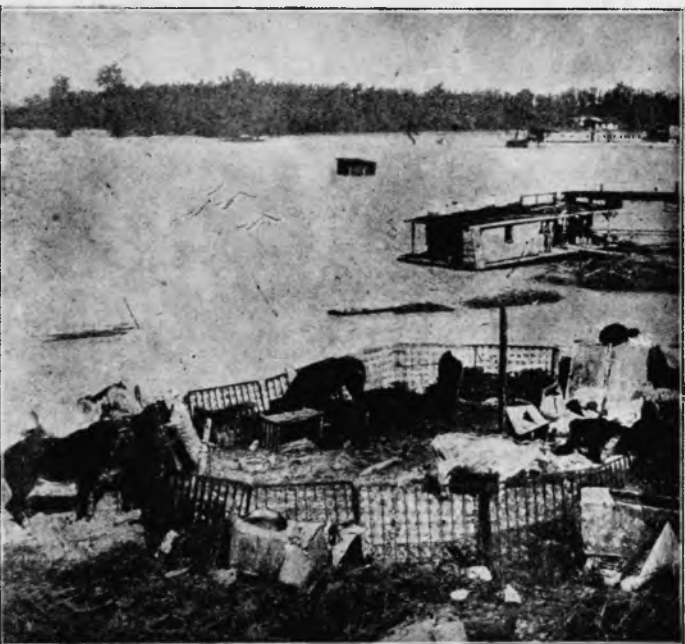
ARBITRA ELEGANȚEI

Cino ar putea recunoaște în tipul de frumusețe feminină, pe care poate să-l admire azi lumea întreagă, pe femeia care până ieri se ascundea sub văluri dese?

Inundațiile catastrofale în America

Un sat pe țărmurile fluviului Mississippi

Ce a scăpat de furia apelor

Fluviul Mississippi, care curge prin mijlocul Statelor Unite ale Americii și se varsă în golful Mexic, s'a revărsat anul acesta din cauza ploilor, mai mult decât în alte dăți și a rupt zăgazurile mai jos de orașul Cairo, mai sus de New-Orleans. Au fost acoperite de apă multe sate și orașe pe distanțe întinse.

Spre a avea o idee despre mărirea acestui fluviu vom menționa că el adună apele a 250 de râuri în drumul său, din 31 de state (din totalul de 48) ale Statelor Unite.

Inundația a produs pagube mari și a adus jale multă în continentul de peste ocean.

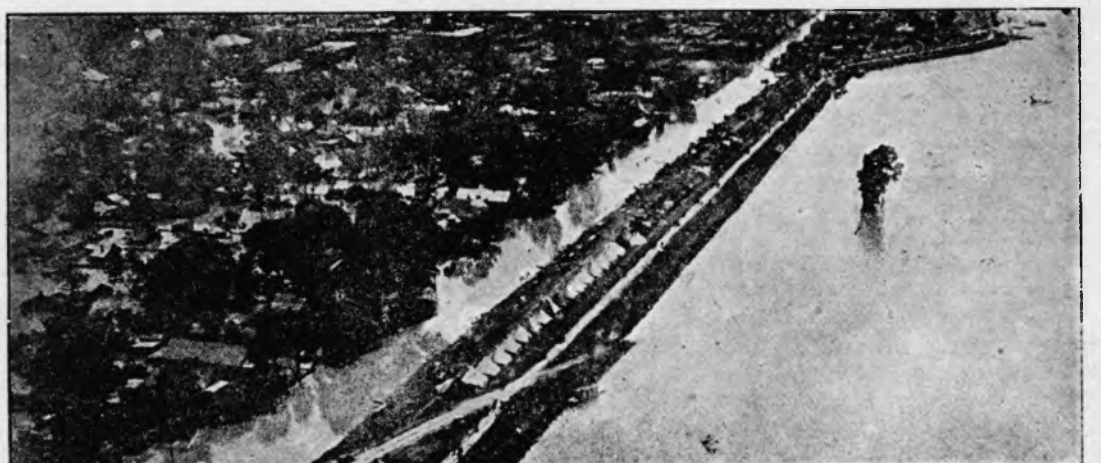
Voind să evite inundarea orașului New Orleans, un centru de mare importanță, autoritățile americane au rupt digurile care se găsesc la nordul orașului și au lăsat apele să se reverse pe câmpii și să înnece holdele și cătunele mai puțin însemnate, care se găsesc în aceste locuri. Bineînțeles că populația de aci a fost îndemnată să plece din vreme. Mulți oameni, necăjiți că li se nimicește averea și că se văd rămași săraci, au voit să se opună la ruperea digurilor.

Sunt temeri însă că, în ciuda tuturor măsurilor luate, dacă apele vor continua să crească, New Orleans nu va scăpa de inundații.

MODA NOUĂ

Flictisindu-se de a-i tot fotografia, ziariștii străini au hotărât să adopte pentru d-nii Chamberlain (ministrul de externe al Angliei) și Briand (ministrul de externe al Franței) acest nou mod de a-i înfățișa în care sunt redată în oarecare măsură și însușirile lor morale.

Refugiații s'au adăpostit în corturi pe creasta digului.

Cetiți și răspândiți

» *Realitatea* «

Cea mai mare revistă ilustrată din România